

Haridus- ja Teadusministeeriumi Haridusvaldkonna teadus- ja arendustegevuse programmi 2023–2027 uurimistoetuste taotlemise tingimused ja kord

1. ÜLDSÄTTED

1. Käesoleva korraga reguleeritakse Haridus- ja Teadusministeeriumi (edaspidi HTM) Haridusvaldkonna teadus- ja arendustegevuse programmi 2023–2027 (edaspidi TA programm) uurimistoetuste taotlemise, hindamise, määramise ja aruandluse tingimusi ning korda (edaspidi kord).

2. EESMÄRK JA MEETMED

1. Haridusvaldkonna teadus- ja arendustegevuse programmi 2023–2027 eesmärk on toetada Eesti õpetajate ja tugispetsialistide¹ järelkasvu tagamiseks vajalikku teadus- ja arendustegevust.
2. TA programmi eesmärkide saavutamist toetatakse järgmiste meetmete abil:
 - 2.1 I meede. Suuremahuline teadus- ja arendusprojekt, mis kestab kuni kolm aastat ja mille maksimaalne eelarve on 350 000 eurot. I meetme uurimistoetused keskenduvad juhtkomisjoni poolt püstitatud konkreetsetele uurimisteamadele. Taotluste hindamisel lähtutakse ennekõike projektitaotluste kõrgest tasemest ning vastavusest programmi eesmärkidele.
 - 2.2 II meede. Avatud taotlusvoorude korraldamine. Taotlusvoore korraldatakse uurimisteamadel, kus soovitakse luua uut teadmist, ning kus on suur kaal teadlaste endi valitud uurimisküsimustel ja meetodikal. Taotlusvoorude eesmärgid kinnitatakse juhtkomisjoni poolt. Projektide maksimaalne kestus on kuni kolm aastat ja maksimaalne eelarve 250 0000 eurot.
 - 2.3 III meede. Sisseostetavad teadus- ja arendusteenused. Sisseostetavaid teadus- ja arendusteenuseid tellitakse riigihangete seaduses sätestatud teadus- ja arendustegevuse erandi alusel ja korras. III meedet kasutatakse juhtkomisjoni määratletud konkreetsete uurimisküsimuste puhul.

3. MÕISTED

1. Taotleja on vastavalt TA programmile Tallinna Ülikool või Tartu Ülikool (edaspidi taotleja).
2. Partner on projekti kaasatav Eestis positiivselt evalveeritud teadus- ja arendusasutus, kes ei ole ise taotleja, kuid osaleb teadus- ja arendusprojekti elluviimises.
3. Teenusepakkuja on III meetmes sisseostetavaid teadus- ja arendusteenuseid pakkuv avaliku, era- või kolmanda sektori asutus.
4. Uurimistoetuse taotluste (edaspidi taotlus) menetleja on HTM.
5. Vastutav täitja on isik, kellel on projektis ette nähtud ülesannete täitmiseks vajalik ettevalmistus, pädevus ja kogemus.

¹ Lähtuda tuleb kehtivas [koolieelse lasteasutuse seaduses](#) ja [põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses](#) sätestatud mõistetest.

4. I ja II MEETME PROJEKTITOETUSTE TAOTLEMINE, HINDAMINE, MÄÄRAMINE JA ARUANDLUS

1. Uurimistoetuse taotlemine

- 1.1 Taotlus esitatakse HTMi Eesti Teadusinfosüsteemi (edaspidi ETIS) kaudu juhtkomisjoni määratud tähtjaks. Taotlusvooru ajakava kehtestab juhtkomisjon iga-aastaselt ning annab sellest teada HTMi kodulehel ja ETISi vahendusel.
- 1.2 Uurimistoetuse taotleja kaasab projekti elluviimisse partnerina soovitavalt vähemalt ühte Eestis positiivselt evalveeritud teadus- ja arendusasutust.
- 1.3 Taotluses näidatakse ära:
 - 1.3.1 projekti nimetus;
 - 1.3.2 projekti lühikirjeldus;
 - 1.3.3 taotletava toetuse periood (kuni 3 aastat);
 - 1.3.4 vastutav täitja, põhitäitja(d) koos CV-dega, täitjad ja partner(id) ning ülesannete jaotus projekti meeskonnas;
 - 1.3.5 projekti vajalikkus ja taust, sh olulisus programmi ja taotlusvooru eesmärkide seisukohalt;
 - 1.3.6 projekti eesmärgid, uurimisküsimused või -hüpoteesid, uurimismeetodid ja tööplaan koos iga tööetapi oodatava väljundiga, sh eeldatav ajakava aastate lõikes ja projekti eesmärkide saavutamiseks vajaliku taristu kirjeldus;
 - 1.3.7 projekti eeldatavad tulemused, nende potentsiaalne rakendatavus, ühilduvus või seos olemasolevate projektide või rakendustega; interdistsiplinaarsus; olulisus Eesti teadusele, ühiskonnale ning võimalikud jätkamissuunad;
 - 1.3.8 andmehaldusplaan, sh andmestiku loomise, kogumise, talletamise põhimõtted ning selgitus, kuidas tagatakse tulemuste vastavus TA programmi litsentsimis põhimõtetele;
 - 1.3.9 teaduseetika põhimõtete järgimine;
 - 1.3.10 seotud uurimisprojektid;
 - 1.3.11 projektijuhi ja täitja(te) senine taotletava projekti teemaga seotud teadus- ja arendustegevuse alane tegevus. Uurimistoetuse saanud asutusel on õigus mõjuvatel põhjustel (vastutava täitja siirdumine teisele tööle, alaliselt elama asumine teise riiki, surm, raske haigus, või muud olulised ja põhjendatud asjaolud) määrata projektile uus vastutav täitja teavitades sellest HTMi; projekti peatamine ei ole lubatud;
 - 1.3.12 projekti kogueelarve ning eelarve jaotus aastate kaupa, sh detailsemalt esimese aasta eelarve. TA programmi raames elluviidavate projektide eelarved koosnevad otsestest kuludest ja üldkulust. Otsesed kulud on personalikulud (töötasud koos kõigi riiklike maksude, maksete ja seadustest tulenevate hüvitistega ning üliõpilaste teadustöö stipendiumid) ning tegevuskulud (lähetuskulud, projekti täitmisega otseselt seotud põhi- või väikevara soetamise kulud, sisseostetavad teadus- ja arendusteenused, uurimisprojekti tulemuste publitseerimise ja tutvustamisega seotud kulud ning muud projekti elluviimiseks vajalikud kulud). Üldkulu on asutuse kulu, mis on seotud projekti asutuse poolse haldamisega ning projekti täitmiseks vajaliku kvaliteetse keskkonna tagamisega. Üldkulu määr on kuni 20% otsestest kuludest, välja arvatud sisseostetavad teadus- ja arendusteenused.
- 1.4 HTMil on vajadusel õigus nõuda taotlejalt täiendavaid andmeid ja dokumente.

2. Projektitoetuse taotluste hindamine

- 2.1 Taotlusi hindab juhtkomisjon kaasates vajadusel eksperte.
- 2.2 Juhtkomisjon hindab taotlusi ning koostab igale taotlusele koondhinnangu ja -hinde, võttes arvesse järgnevaid kriteeriume:

- 2.2.1 projekti põhjendatus ja läbimõeldus, vastavus programmi ja taotlusvooru eesmärgile;
- 2.2.2 projekti teostatavus, sh meetodika sobivus, eelarve ja planeeritud tegevuste vastavus ning põhjendatus;
- 2.2.3 vastutava täitja ja meeskonna sobivus, nende eelnev kogemus ja senine tegevus valdkonnas, suutlikkus projekti ellu viia ning vajaliku taristu olemasolu ja sobivus;
- 2.2.4 projekti mõju ja olulisus õpetajate järelkasvu ning haridusteaduste valdkonnale, Eesti teadusele ja ühiskonnale laiemalt;
- 2.2.5 projekti interdistsiplinaarsus ja koostöö eri teadus- ja arendusasutustega, sh koostööst tekkiv sünergia.
- 2.3 Taotlusi hinnatakse kriteeriumite lõikes skaalal 1 kuni 5 järgnevalt: 1 - mitterahuldav; 2 - rahuldav; 3 - hea; 4 - väga hea; 5 - suurepärase. Hinne antakse 0,5 punkti täpsusega.
- 2.4 Hinnatavate kriteeriumite osakaalud on võrdsed.
- 2.5 Juhtkomisjon koostab koondhinnangute ja -hinnete alusel projektitoetuse taotluste paremusjärjestuse ning teeb HTMi esialgse rahastamisettepaneku.
- 2.6 Taotlusi, mille vähemalt ühe kriteeriumi hinne on mitterahuldav, ei rahastata.
- 2.7 Juhtkomisjon võib esitada lisatingimusi, mida taotleja on kohustatud toetuse saamisel täitma.
- 2.8 HTM teeb taotluse koondhinnangud ja -hinded, sealhulgas juhtkomisjoni esialgse rahastamisettepaneku taotlejale kättesaadavaks e-posti teel. Taotlejal on õigus esitada arvamus juhtkomisjoni rahastamisettepaneku kohta kirjalikult HTMi määratud tähtajaks.
- 2.9 Valeandmete, loomevarguse või petturluse ilmnemisel on HTMil õigus taotlus tagasi lükata.
- 3. Projektitoetuse määramine ja eraldamine
 - 3.1 Juhtkomisjonil on õigus teha koondhinnangut ja -hindeid arvesse võttes, sh taotlejalt saabunud arvamus ja vastuväited kaaludes, HTMi põhjendatud ja erapooletu ettepanek:
 - 3.1.1 rahuldada taotlus;
 - 3.1.2 rahuldada taotlus osaliselt;
 - 3.1.3 mitte rahuldada taotlust, kui:
 - 3.1.3.1 projekti vähemalt ühe kriteeriumi hinne on mitterahuldav;
 - 3.1.3.2 programmi eelarve mahu tõttu ei ole võimalik projekti toetada;
 - 3.1.3.3 taotleja ei ole nõus ettepanekuga taotluse osalise rahuldamise või lisatingimuste täitmisega.
 - 3.2 Projektitaotluse rahuldamise otsuse toetuse määramise või taotluse mitterahuldamise otsuse kohta teeb haridus- ja teadusminister käskkirjaga.
 - 3.3 Projektitoetus määratakse korraga üheks eelarveaastaks (edaspidi projektitoetuse periood).
 - 3.4 Projektitoetus makstakse välja ministri käskkirja alusel.
- 4. Vahearuanne ja projektitoetuse eraldamise jätkamine
 - 4.1 Projektitoetuse eraldamise jätkamise otsus langetatakse eelneva projektitoetuse perioodi tulemuste (vahearuanne) ja järgneva projektitoetuse perioodi töökava põhjal.
 - 4.2 Projekti vahearuanne esitatakse koos järgneva projektitoetuse perioodi töökavaga ETISE kaudu HTMi hiljemalt 15. jaanuariks.
 - 4.3 Vahearuanne näidatakse ära:
 - 4.3.1 projektitoetuse perioodi tulemuste kokkuvõte ja väljundid, toetuse eelarve kasutamine;
 - 4.3.2 projektitoetuse perioodil tehtud olulised muudatused tegevuskavas ja nende põhjendus;
 - 4.4 Järgneva projektitoetuse perioodi töökavas näidatakse ära:

- 4.4.1 töökava järgmiseks projektitoetuse perioodiks;
- 4.4.2 vajadusel tekkinud muudatused projekti meeskonnas;
- 4.4.3 projekti eelarve järgneva projektitoetuse perioodi kohta;
- 4.4.4 juhul, kui projektitoetus määrati lisatingimustega, siis esitatud lisatingimuste täitmise tegevuskava.
- 4.5 Vahearuanndeid ja järgneva perioodi töökavasid hindab juhtkomisjon ning vajadusel kaasab eksperte.
- 4.6 Vahearuannde ja järgneva perioodi töökavade põhjal koostab juhtkomisjon igale taotlusele koondhinnangu, vajadusel arvestab eksperti(de) hinnanguid ning võtab arvesse järgnevaid kriteeriume:
 - 4.6.1 projektitoetuse perioodi tegevuste tulemuslikkus;
 - 4.6.2 järgmise projektitoetuse perioodi töökava teostatavus, tegevuste eesmärgipärasus, metoodika sobivus eesmärkide saavutamiseks, eelarve ja planeeritud tegevuste vastavus.
- 4.7 Juhtkomisjon teeb koondhinnangu alusel esialgse rahastamissetpaneku.
- 4.8 Juhtkomisjon võib kirjeldada tingimused, mida taotleja on kohustatud toetuse saamisel täitma.
- 4.9 HTM teeb jätkutaotluse koondhinnangu, sealhulgas juhtkomisjoni esialgse rahastamissetpaneku taotlejale kättesaadavaks 10. veebruariks. Taotlejal on õigus esitada arvamus juhtkomisjoni rahastamissetpaneku kohta kirjalikult HTMi määratud tähtjaks. Juhul, kui juhtkomisjon on kirjeldanud tingimused, mida projektitoetuse saamiseks tuleb täita, kinnitab taotleja nõusolekut tingimuste täitmiseks.
- 5. Projektitoetuse eraldamise jätkamine ja projektitoetuse eraldamise lõpetamine
 - 5.1. Juhtkomisjon teeb koondhinnanguid arvesse võttes, sealhulgas taotlejalt saabunud arvamusi ja vastuväited kaaludes, HTMi põhjendatud ja erapooletu ettepaneku:
 - 5.1.1 jätkata projektitoetuse eraldamist taotletud mahu;
 - 5.1.2 jätkata projektitoetuse eraldamist osalises mahu, kui projekti eesmärgid, tulemused või väljundid on saavutatavad ka väiksemas mahu toetusega;
 - 5.1.3 lõpetada projektitoetuse eraldamine, kui:
 - 5.1.3.1 projekti täitmise edukus ja jätkusuutlikkus on olulisel määral vähenenud või on ebapiisav;
 - 5.1.3.2 juhtkomisjoni poolt seatud täiendavad tingimused taotlejale ei ole täidetud;
 - 5.1.3.3 esinevad muud olulised ja põhjendatud asjaolud.
 - 5.1.3.4 Projektitoetuse jätkamise või eraldamise lõpetamise otsuse teeb haridus- ja teadusminister käskkirjaga.
- 6. Lõpparuande esitamine ja kinnitamine
 - 6.1 Lõpparuanne esitatakse HTMi ETISe kaudu hiljemalt projekti lõppemise aastale järgneva aasta 31. jaanuariks. Aasta keskel lõppeva projekti puhul hiljemalt ühe kuu jooksul pärast projekti lõppemist, aga mitte hiljem, kui järgmise aasta 31. jaanuariks.
 - 6.2 Projekti lõpparuandes näidatakse:
 - 6.2.1 tulemused ja eelarve kasutus vastavalt taotluses esitatud eesmärkidele ja väljunditele;
 - 6.2.2 saavutatud tulemuste rakendatavus, ühilduvus või seos olemasolevate projektide või rakendustega; interdistsiplinaarsus; olulisus Eesti teadusele, ühiskonnale ning võimalikud jätkamissuunad;
 - 6.2.3 kinnitus, et projekti raames loodud andmed on kättesaadavaks tehtud selleks sobivas repositooriumis;
 - 6.2.4 projektitoetuse eraldamisel juhtkomisjon nimetatud lisatingimuste täitmine;
 - 6.2.5 populaarteaduslik lühikokkuvõtte projekti tegevustest, tulemustest ja nende olulisusest.

- 6.2.6 muu taotleja hinnangul oluline projektiga vahetult seotud informatsioon.
- 6.3 Lõpparuandeid hindab ja kiidab heaks juhtkomisjon, küsides vajadusel täitjatelt täiendavat informatsiooni projekti tulemuste kohta. Lõpparuanne kinnitatakse juhtkomisjoni poolt hiljemalt kahe kuu jooksul pärast lõpparuande esitamist, kuid mitte hiljem kui 10. veebruariks aasta lõpul lõppenud projekti puhul
- 6.4 Projekti ennetähtaegsel lõppemisel on taotleja kohustatud esitama lõpparuande juhtkomisjoni määratud tähtajaks.
7. Toetuse tagasinõudmine
- 7.1 Toetuse andjal on õigus välja makstud toetus osaliselt või täielikult tagasi nõuda juhul kui:
- 7.1.1 toetuse saaja ei täida toetuse taotluses esitatud eesmäärke;
 - 7.1.2 toetuse saaja ei täida käskkirjas sätestatud tingimusi;
 - 7.1.3 toetuse saaja on esitanud valeandmeid või varjanud neid;
 - 7.1.4 abikõlblike kulude maksumus kujunes planeeritust väiksemaks;
 - 7.1.5 taotleja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata kohustuse või nõude;
 - 7.1.6 aruanne ei ole esitatud tähtajaks.
- 7.2 Toetuse osaliseks või täielikuks tagasi nõudmiseks teeb juhtkomisjon ministrile põhjendatud ettepaneku. Toetuse osaline või täielik tagasinõue kinnitatakse ministri käskkirjaga.
- 7.3 Toetuse saaja peab maksma toetuse tagasinõudmise otsuses nimetatud toetuse tagasi 60 kalendripäeva jooksul otsuse kehtima hakkamise päevast arvates.
- 7.4 Toetuse osalisest või täielikust tagasinõudmisest teavitatakse toetuse saajat esimesel võimalusel pärast punktis 7.2. nimetatud käskkirja kinnitamist.
8. Projekti tulemuste avalikustamine ja kättesaadavaks tegemine
- 8.1 Andmete kättesaadavaks tegemiseks võib kasutada institutsionaalseid või valdkondlikke repositooriume.
- 8.2 Projekti tulemusel avaldatud ja projektitoetusele viitavate publikatsioonide terviktekstid teeb taotleja avalikkusele ETISE kaudu vabalt kättesaadavaks esimesel võimalusel.
- 8.3 Projekti lõpparuande teeb HTM ETISE kaudu avalikult kättesaadavaks.
- 8.4 Taotleja nimetab HTMi tegevuse toetajana projekti tulemusi tutvustavates trükistes, reklaamides (pressiteated, raamatud, trüki- tele- ja raadioreklaam jne) ja avalikel esinemistel, samuti kasutab trükistes HTMi logosid nähtaval kohal.